

15.11.2023

Ärende/12

§ 266

Ledamoten Sinikka Vepsäs motion om att slopa beställningssystemet Bosti i barnhem som är öppna dygnet runt

HEL 2023-008678 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sinikka Vepsä och 28 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder möjligheten att slopa Bosti-systemet för beställning av varor och tjänster i barnhem som är öppna dygnet runt. Dessutom föreslår ledamöterna att staden utreder möjligheten att införa en liknande kreditkortsbaserad modell som den som används i Tammerfors.

De svårigheter som är förknippade med användningen av Bosti-systemet har identifierats i verksamheten vid barnhem och mottagningsenheter för barn som är öppna dygnet runt. Det har gjorts en utredning och en färdplan för Bosti-systemet. Enligt färdplanen utvidgas användningen av kontantkassor vid barn- och mottagningshemmen så att placerade barn själva kan göra nödvändiga inköp kontant. Förutom att kontantköp underlättas ska det också anskaffas kreditkort till dygnetruntenheternas avdelningar. Kreditkorten är avsedda för fastanställd personal.

Enligt 14 kap. 1 § 1 mom. 6 punkten i förvaltningsstadgan beslutar sektorchefen om fördelningen av kontantkassor inom sitt arbetsfält. Om

15.11.2023

Ärende/12

det totala maximibeloppet av kassamedlen inom sektorn behöver höjas, ska det göras ett förslag om saken till finansdirektören. För anskaffning av kreditkort krävs likaså ett beslut av finansdirektören. Det uppskattas att dessa åtgärder kan genomföras inom cirka fyra månader.

Social-, hälsovårds- och räddningsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Förslaget stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 och 4 mom. i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 30.10.2023 § 629

HEL 2023-008678 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 03.10.2023 § 196

15.11.2023

Ärende/12

HEL 2023-008678 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi valtuutettu Sinikka Vepsän ja 28 muun valtuutetun Bosti-tilausjärjestelmästä luopumista ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään selvitetävän mahdollisuutta luopua Bosti-tilausjärjestelmästä ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa ja selvitetävän mahdollisuutta siirtyä Tampereella käytössä olevaan malliin, jossa lastenkotien vakituisella henkilöstöllä on käytössään luottokortit lastensuojelulaitoksissa tehtäviä päivittäishankintoja varten ja jossa lastenkotitoiminnan käteiskassaa koskeva käytäntö on joustavampi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta pitää aloitetta kannatettavana ja toteaa, että Bosti-järjestelmän käyttöön liittyvät haasteet onkin jo aiemmin tunnistettu ympärivuorokautisten lastenkotien ja lasten vastaanottoyksiköiden toiminnassa. Selvitystyö ja etenemissuunnitelma Bosti-ostotilausjärjestelmästä luopumiseksi kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille tehtävissä päivittäishankinnoissa on jo tehty.

Päivittäishankinnat lastenkodeissa ja lastensuojelun vastaanottolaitoksissa

Pitkäaikaisista hoitoa tarjoavissa lastenkodeissa sekä lastensuojelun vastaanottolaitoksissa tehdään runsaasti päivittäiseen hoito- ja kasvatustyöhön kuuluvia hankintoja. Lastenkodeissa on käytössä käteiskassat, joilla voidaan tehdä pieniä päivittäisostoksia. Menokassat ovat yksikön paikkamäärän mukaan 500–1600 euroa. Lastensuojelulain (417/2007 55 §) mukaiset käyttövarat annetaan lapsen omaan käyttöön joko käteiskassasta käteisellä tai tilisiirtona lapsen tilille. Vastaanottolaitoksissa on käytössä menokassat vain käyttövarojen maksamiseen lapsille.

Muissa tapauksissa lastensuojelun ympärivuorokautisissa yksiköissä käytetään kaupungin ostotilausjärjestelmä Bostia, jolla hankitaan sijoitetuille lapsille esimerkiksi vaatteita tai muuta käyttötavaraa. Bostia käytettäessä ostot tehdään laatimalla ensin sähköinen tilaus, jossa on määritelty hankittava tuote, oston hinta ja ostopaikka. Asiointi ja maksun suorittaminen kaupassa tapahtuu käyttämällä tulostettua Bosti-tilaustositetta. Lapset tekevät ostoksia yhdessä ohjaajan kanssa tai vaihtoehtoisesti asioivat kaupassa itsenäisesti tilaustositteen kanssa. Bosti-järjestelmän etuna on nähty, että sen avulla voidaan varmistaa, että raha päättyy lapsen käytössä suunniteltuun käyttötarkoitukseen.

Bosti-järjestelmän käyttöön liittyvät haasteet on tunnistettu lastensuojelun ympärivuorokautisten yksiköiden toiminnassa. Ostotilauksittain käyttäminen ostotapahtuman yhteydessä on lasta leimaava käytäntö, ja lapsi kokee tilanteen nöyryyttävänä. Ostotilanteeseen voi lisäksi liittyä lapsen yksityisyyden suojaan kohdistuvia riskejä. Tilausjärjestelmän käyttö rajoittaa lasten mahdollisuuksia tehdä tarvitsemiaan päivittäisostoksia joustavasti ja ikätasolleen luontevalla tavalla.

Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi

Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille tehtävissä päivittäishankinnoissa on tehty. Lastenkotien ja lastensuojelun vastaanottolaitosten käteiskassojen käyttöä laajennetaan siten, että sijoitetut lapset voivat itsenäisesti asioidessaan tehdä käteisellä tarvitsemansa hankinnat. Tämän mahdollistamiseksi käteisvarojen enimmäismäärä kassatoimipisteissä tulee arvion mukaan olla 1400–3800 euroa alayksikköjen paikkamäärästä riippuen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että myös käteiskassan käyttö sitoo henkilöstön työpanosta, sillä menot kirjataan kirjanpitoon muistiotositteilla käsin alkuperäisistä kuiteista ja kassojen tilityksissä tulee pyrkiä siihen, että menot kohdistuvat oikealle kuukaudelle. Toimintayksikön esihenkilö vastaa kassatoimintaa harjoittavan yksikkönsä kassatoiminnoista, kassapisteen turvallisuudesta, käyttöoikeuksien hakemisesta ja poistamisesta sekä siitä, että kassanhoitajat tuntevat ohjeistuksen.

Käteisostojen helpottamisen lisäksi ympärivuorokautisiin yksiköihin hankitaan osastoittain luottokortteja vakituisesta henkilöstöstä nimettäville henkilöille. Luottokortilla henkilöstöön kuuluva kortinhaltija voi suorittaa maksuja tehdessään hankintoja yhdessä lapsen kanssa. Luottokortilla on mahdollista tehdä lapselle hankintoja myös verkkokaupoista, mikä ei ole onnistunut Bosti-järjestelmää käytettäessä. Mikäli luottokortin omaavaa henkilöstöä ei ole osastolla aina saatavilla, henkilöstön on mahdollista tehdä lapsille kiireellisiä hankintoja myös käteiskassasta.

Hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan toimialajohtaja päättää käteiskassojen jaosta tehtävääalueellaan. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan käteisvarojen enimmäismäärä on tällä hetkellä 43 050 euroa. Mikäli toimialan kassavarojen yhteenlaskettua enimmäismäärää on tarve korottaa, asiasta tehdään esitys rahoitusjohtajalle. Myös luottokorttien hankinta edellyttää rahoitusjohtajan päätöksen.

Arvion mukaan edellä mainitut toimenpiteet ovat toteutettavissa noin neljän kuukauden kuluessa

15.11.2023

Ärende/12

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa. Lasta arvostavat käytänteet ja tasa-arvoisten toimintaedellytysten mahdollistaminen ovat hyvän sijaishuollon toteuttamiseksi tärkeää. Sijoitetuilla lapsilla tulee olla mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan ilman pelkoa leimaantumisesta tai yksityisyytensä vaarantumisesta.

Eriarvioisuutta tuottavien rakenteiden ja arkisten käytänteiden poistaminen tuottaa sijoitetuille lapsille positiivisia sosiaalisia ja psyykkisiä hyvinvointivaikutuksia.”

Käsittely

03.10.2023 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sinikka Vepsä: Muokataan Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi -otsikon alaiseen kolmanteen kappaleeseen: "Käteisostojen helpottamisen lisäksi ympärivuorokautisiin yksiköihin hankitaan luottokortteja riittävästi."

Kannattaja: jäsen Meri Valkama

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sinikka Vepsä)

Jaa-äännet: 9

Ahto Apajalahti, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Matti Niiranen, Nea Nättinen, Mikko Paunio, Emmi Piippo, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 3

Pentti Arajärvi, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 1

Touko Niinimäki

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjä 1).

15.11.2023

Ärende/12

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anita Lindfors, lastensuojelupalvelujen päällikkö, puhelin: 310 43059
anita.lindfors(a)hel.fi

Minna Pitkänen, lastenkotitoiminnan päällikkö, puhelin: 310 46170
minna.k.pitkanen(a)hel.fi

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi

Terja Hannola, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 39043
terja.hannola(a)hel.fi